Bijlage: Monitor gematigde groei

Samenvatting

De afgelopen jaren lag het totale migratiesaldo (ruim) boven de bandbreedte die de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050 adviseert. Wel zien we afgelopen jaren een daling van het totale migratiesaldo en de saldi naar migratiemotief (arbeid, studie, gezin en recent ook in asiel). Uit de daling van het migratiesaldo valt echter niet te concluderen dat dit het effect is van gevoerd beleid. Volgens de laatste kernprognose van het CBS (december 2025[1]) valt het migratiesaldo vanaf 2032 binnen de bandbreedte van de SDO2050. Volgens de lange termijn prognose valt de bevolking in 2050 vooralsnog binnen de advisering van de SDO2050 (19-20 mln.). Daarbij geldt wel dat bevolkingsprognoses fundamenteel onzeker zijn, doordat in het bijzonder migratie zich zeer moeilijk laat voorspellen.

Ontwikkelingen in bevolkingsgroei en totale migratiesaldo

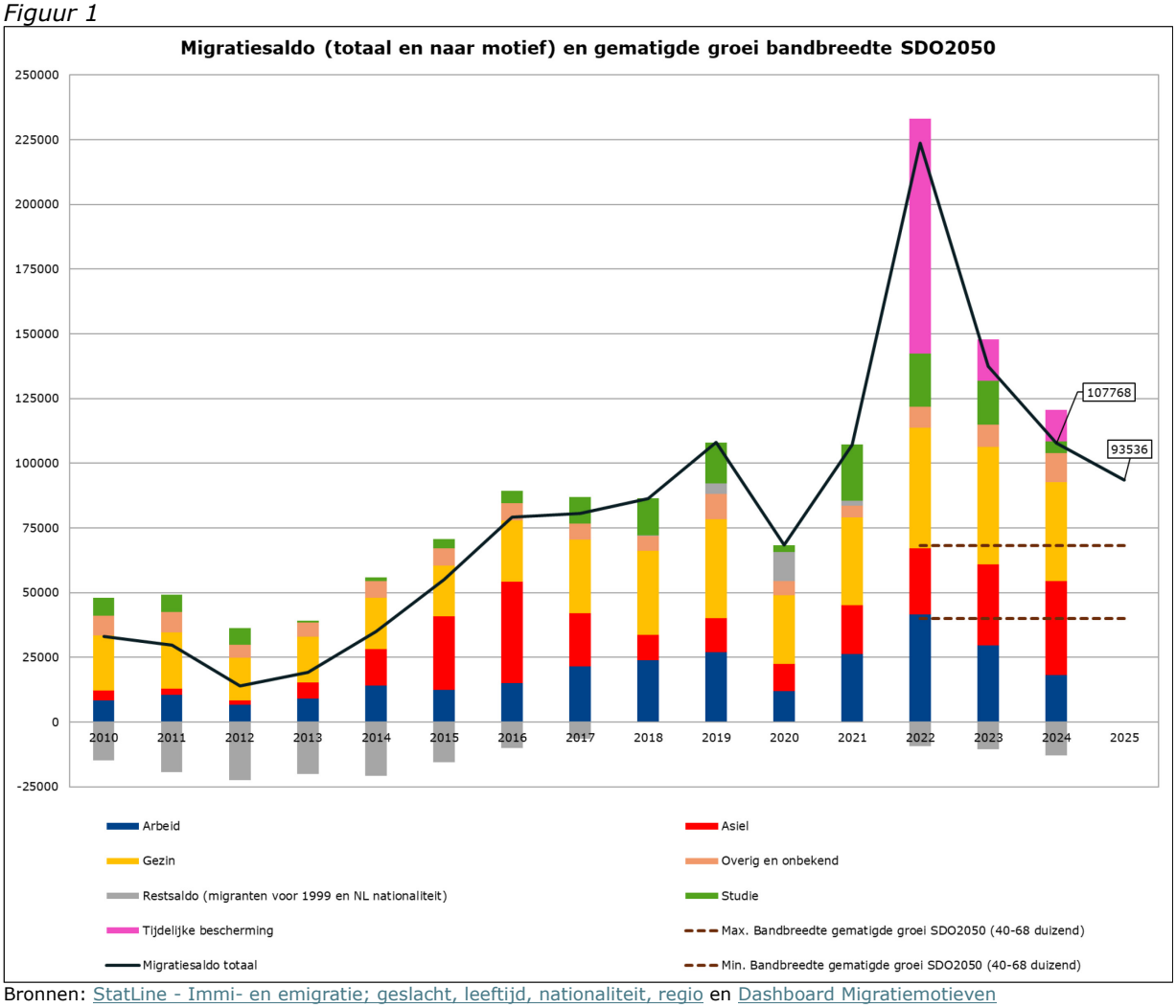
De CBS statistieken laten zien dat de bevolkingsgroei in Nederland in 2025 circa 87 duizend inwoners betrof (inclusief correcties).[2] Daarmee betrof de Nederlandse bevolking aan het eind van 2025 ca. 18,13 miljoen personen. In 2025 kwamen er netto 93.536 personen bij in Nederland door migratie (immigratie minus emigratie), en -6.906 door natuurlijke aanwas (geboorte minus sterfte).[3] Sinds 2022 is de natuurlijke aanwas negatief, wat erop duidt dat er jaarlijks meer mensen overlijden dan dat er kinderen worden geboren. Volgens het CBS werd de bevolkingsgroei tot 2014 voornamelijk veroorzaakt door de natuurlijke aanwas, en sindsdien vooral door migratie. In de periode 2022-2025 zien we een afname van de bevolkingsgroei.[4] Dit hangt samen met een afname in de immigratie in die periode, en een toename in de emigratie.

Het migratiesaldo was in 2025 93.536 personen. Daarmee ligt het migratiesaldo voor het eerst sinds 2020 weer onder de 100.000.[5] In 2024 lag het totale migratiesaldo op 107.768 personen. Sinds de Oekraïne-gerelateerde piek in 2022 (migratiesaldo van 223.798 personen) daalt het totaalsaldo. Tegelijkertijd ligt het migratiesaldo de laatste jaren nog steeds boven de jaarlijkse bandbreedte van 40.000-68.000 personen die volgt uit het advies van de SDO2050 (*Figuur 1*).[6]

Het migratiesaldo voor personen met een Europese herkomst (excl. Nederland) daalde verder in 2025. Zo kwamen er volgens de CBS cijfers bijvoorbeeld minder mensen met een Poolse herkomst naar Nederland en vertrokken er in 2025 meer Polen dan er kwamen. Ook het saldo van migranten met een Aziatische herkomst daalt.

[1] Kernprognose 2025–2070: 20,6 miljoen inwoners verwacht in 2070 | CBS
[2] Bevolking groeit voor derde jaar op rij minder snel | CBS
[3] Bevolkingsgroei | CBS
[4] De bevolkingsgroei in 2025 lag circa 14 duizend personen lager in 2025 dan in 2024.
[5] De Staat van Migratie 2026
[6] StatLine - Immi- en emigratie; geslacht, leeftijd, nationaliteit, regio

Figuur 1

Bronnen: StatLine - Immi- en emigratie; geslacht, leeftijd, nationaliteit, regio en Dashboard Migratiemotieven

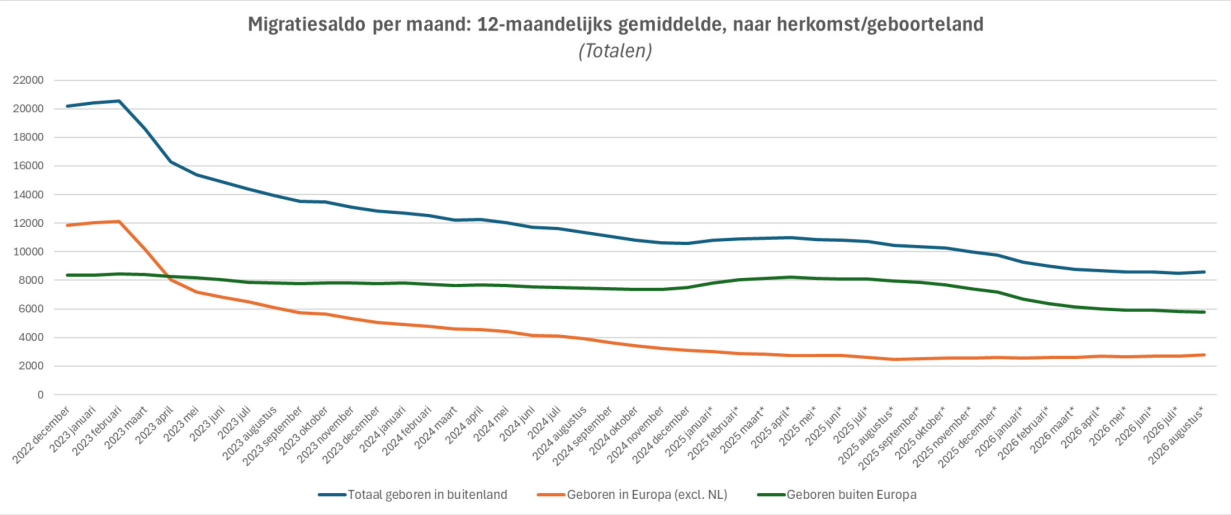
** De cijfers bevatten enkel personen die zich als ingezetene inschrijven in de BRP. De personen die als niet-ingezetene in het RNI ingeschreven staan missen daarmee, evenals personen die nergens ingeschreven staan. Er wordt uitgegaan van de nationaliteit ten tijde van immigratie.*

*** Het restsaldo bevat de emigratie van personen die zijn geïmmigreerd vóór 1999 en het migratiesaldo van personen die geboren zijn in Nederland. Dit komt overeen met het totale migratiesaldo minus de optelsom van de saldi naar motief.*

**** De bandbreedte passend bij gematigde groei uit het advies van de SDO2050 springt in 2022 in. De gematigde groei bandbreedte uit het advies van de SDO2050 is gebaseerd op de gemiddeld jaarlijkse migratiesaldi over de periode van 2022-2049 die resulteren in een bevolkingsomvang van 19 a 20 miljoen personen in 2050. De bovengrens van 68.200 was het uitgangspunt van de CBS-kernprognose van 2022, met als uitkomst een bevolkingsomvang van 19,8 miljoen inwoners in 2050.*

Voor een recenter beeld van de migratiesaldi kunnen we kijken naar de maandelijkse saldi naar herkomst/nationaliteit (geen migratiemotief beschikbaar). Sinds maart 2023 zien we over het algemeen dat het migratiesaldo per maand voor personen geboren in het buitenland daalt (*Figuur 2*). Hierbij is steeds gecorrigeerd voor seizoensinvloeden, door te kijken naar een voortschrijdend 12-maanden gemiddelde. Deze daling lijkt in het bijzonder gedreven door een daling in personen die zijn geboren in Europa (excl. Nederlanders).

Figuur 2

Bron: StatLine - Immi- en emigratie; per maand, geslacht, herkomstland, geboorteland

Ontwikkelingen in saldi naar motief

In dit deel van de monitor kijken we naar de ontwikkelingen per migratiemotief. Inzicht hierin biedt relevante aanknopingspunten voor beleid.

Aandelen motieven in totaalsaldo

Gezinsmigranten die zich voegen bij een arbeids-, asiel-, of studiemigrant, of zich voegen bij een referent die reeds in Nederland is, vormen de grootste groep in het totale migratiesaldo in 2024. De saldi voor asielmigranten en voor arbeidsmigranten vormen daarnaast beiden grote componenten in het totaalsaldo.

Tabel 1. Aandelen per migratiegroep (EU/EFTA plus niet-EU/EFTA) in totale migratiesaldo 2024[7]

Motief	**Aandeel in totale migratiesaldo**	**Aandeel incl. meegekomen gezinsmigranten**
Arbeid	17%	26%
Asiel (incl. nareis)	34%	38%
Tijdelijke bescherming (Oek)	11%	11%
Studie	4%	6%
Gezin	35%	20% (enkel gezin overig)
Overig en onbekend	10%	10%
Restsaldo	-12%	-12%

* In 2024 (meest recente jaar met saldi per migratiemotief voor zowel migranten van binnen als van buiten de EU) betrof het migratiesaldo 107.768 personen.
** Restsaldo bevat de emigratie van personen die zijn geïmmigreerd vóór 1999 en het migratiesaldo van personen die personen geboren zijn in Nederland. Dit komt overeen met het totale migratiesaldo minus de optelsom van de saldi naar motief.

Arbeid

Het migratiesaldo van (als ingezetene geregistreerde) arbeidsmigranten daalde in 2023 en 2024 na de piek van 2022 (*Figuur 1*). In 2023 betrof het saldo voor arbeidsmigranten 29.550 personen en in 2023 18.040 personen. Of de daling komende jaren doorzet en geen incident is, kun je met zekerheid pas over een aantal jaar stellen.

[7] Dashboard Migratiemotieven

Het migratiesaldo voor migranten uit Midden- en Oost-Europa daalt ook door in 2025.[8] Dit biedt een zeer grove indicatie voor de verdere afname van arbeidsmigranten uit deze landen, waarbij relevant is om te benadrukken dat deze cijfers niet uitsluitend over arbeidsmigratie gaan, maar ook over andere motieven.

Sinds de piek in 2022 is een sterke daling zichtbaar in het migratiesaldo van kennismigranten (enkel nationaliteiten van buiten de EU/EFTA) in de periode 2023-2025. Deze groep omvat voornamelijk gebruikers van de kennismigrantenregeling. De immigratie van kennismigranten van buiten de EU is gehalveerd sinds 2022 (van ca. 26.000 personen in 2022 naar 14.000 personen in 2025).[9] Wel geldt dat arbeidsmigranten van buiten de EU (grotendeels kennismigranten) in recente jaren langer blijven dan voorheen.[10] Het migratiesaldo van arbeidsmigranten van buiten de EU/EFTA dat met een tewerkstellingsvergunning in Nederland werkt vormt een klein aandeel van de totale arbeidsmigratie van buiten de EU/EFTA, maar stijgt daarentegen wel sinds 2020.

Voor alle migratiesaldi geldt dat deze cijfers enkel inzicht bieden in personen die zich als ingezetene inschrijven in de BRP. Personen die in het Register Niet Ingezetenen ingeschreven staan of überhaupt niet ingeschreven staan ontbreken daarmee in de saldi. Daarmee ontbreekt naar verwachting in het bijzonder een deel van de populatie arbeidsmigranten met kort verblijf, zoals gedetacheerden of seizoenarbeiders.

Asiel en tijdelijke bescherming

Het migratiesaldo voor asiel (incl. nareis) steeg tussen 2020-2024. In 2025[11] zien we voor het eerst sinds een aantal jaar een daling in het migratiesaldo voor asiel. Daarnaast zagen we in 2025 een daling van het aantal eerste asielaanvragen (exclusief nareis) met 25% (24.070 in 2025 t.o.v. 31.180 in 2024), met name door de val van het Assad-regime in Syrië. Ook het inwilligingspercentage van eerste asielaanvragen is gedaald (34% in 2025 t.o.v. 54% in 2024). Voor personen met geboorteland Syrië zien we dat de recentere maandsaldi in 2026 dalen.[12] Daarvoor geldt wel dat personen met de Syrische nationaliteit niet per definitie gelijk staan aan personen met het migratiemotief asiel. De trend in één nationaliteit is niet per definitie representatief en indicatief voor huidige en toekomstige ontwikkelingen in asielmigratie. Ook fluctueert het asielsaldo in algemene zin met geopolitieke omstandigheden. Tot slot is het migratiesaldo voor tijdelijk beschermden uit Oekraïne sterk gedaald sinds de start van de regeling in 2022.

Studie

Het migratiesaldo van studiemigranten daalt sinds 2022, na jaren van stijging: de internationale instroom stabiliseerde eerst en is daarna gedaald; het afgelopen studiejaar (2025-2026) was volgens Nuffic voor het eerst een lichte daling in het totale aantal internationale studenten te zien.[13] De verwachting in de referentieramingen van het ministerie van OCW is dat deze daling de komende jaren doorzet.[14] Doordat ook het aantal Nederlandse studenten in het hbo de komende jaren afneemt, zal de verhouding tussen Nederlandse en internationale studenten naar verwachting ongeveer gelijk blijven. In de saldi naar motief die het CBS publiceert wordt studiemigratie in het meest recente datajaar in de regel onderschat en later gecorrigeerd door het CBS.[15]

Gezin

Gezinsmigratie is onder te verdelen naar gezinsleden die zich voegen bij een persoon die gelijktijdig of eerder naar Nederland is geïmmigreerd of in Nederland geboren is (de referent). Zij voegen zich bij een arbeids-, asiel- of studiemigrant, of bij personen die vanwege een ander motief naar Nederland zijn gekomen, of geen migratiemotief hebben (o.a. Nederlanders).

---

[8] StatLine - Immi- en emigratie; geslacht, leeftijd, nationaliteit, regio
[9] Minder immigratie in 2025, vooral minder asiel- en kennismigranten | CBS
[10] Immigranten van de laatste 10 jaar blijven langer in Nederland | CBS "Van de arbeidsmigranten van buiten de EU die in 2012 naar Nederland kwamen, was 44 procent binnen twee jaar na aankomst weer vertrokken. Bij de groep die in 2022 naar Nederland kwam was dat gedaald naar 19 procent."
[11] De saldi naar migratiemotief voor 2025 zijn op dit moment enkel nog beschikbaar voor migranten van buiten de EU/EFTA.
[12] StatLine - Immi- en emigratie; per maand, geslacht, herkomstland, geboorteland
[13] Inkomende diplomamobiliteit in het hbo en wo 2025-26 | Nuffic
[14] Zie: Referentieraming OCW 2026 | Rijksoverheid.nl
[15] De categorie 'overig en onbekend' bevat in de regel ook EU/EFTA studiemigranten, waarvoor het CBS de cijfers in opvolgende jaren corrigeert.

Binnen het migratiesaldo voor gezinsmigratie in 2024, omvat de grootste categorie 'overige' gezinsmigranten (21.495 personen). Dit zijn personen die zich voegen bij een referent die gelijktijdig of eerder naar Nederland is gekomen vanwege een ander motief dan arbeid, studie of asiel, of bij referenten die geen migratiemotief hebben (bijvoorbeeld Nederlanders). Deze groep gezinsmigratie wordt qua aandeel in het totale saldo gevolgd door gezinsmigranten die zich voegen bij een arbeidsmigrant (saldo van 10.345 personen in 2024). De trend in het migratiesaldo van deze groep volgt grofweg de trend van het saldo aan arbeidsmigranten. De migratiesaldi voor gezinsmigranten zie zich voegen bij asiel- en studiemigranten vormen de kleinste categorieën (respectievelijke migratiesaldi van 4.520 en 1.820 personen in 2024).

Overig en onbekend

De categorie overig en onbekend bevat personen uit de EU/EFTA voor wie het CBS geen migratiedoel heeft kunnen afleiden. Dit komt doordat zij in de periode rondom de aanvang van immigratie niet voorkomen in de registraties over werk, studie of gezin. Dat verklaart waarom deze categorie steevast hoog is voor het meest recente datajaar naar motief met data voor migranten van binnen en buiten de EU/EFTA. Voor personen van buiten de EU/EFTA bevat deze categorie onder meer economisch niet-actieven, mensen die naar Nederland komen voor een medische behandeling en au pairs. In 2024 hebben 11.260 personen een onbekend/overig migratiemotief.

Personen met de Nederlandse nationaliteit

Ook het migratiesaldo voor mensen met een Nederlandse nationaliteit weegt mee voor het totale migratiesaldo, en daarmee voor de bandbreedte voor het migratiesaldo die de SDO2050 adviseert. De laatste jaren kent Nederland netto emigratie van Nederlanders, met uitzondering van de COVID-periode. Het saldo voor Nederlanders 'dempt' nu dus in feite het totale migratiesaldo. In 2024 betrof het migratiesaldo van personen met de Nederlandse nationaliteit -14.150 personen.[16] Een kanttekening bij dit cijfer is dat hier ook genaturaliseerde personen tussen kunnen zitten. Daarmee kan dit aantal mogelijk gedeeltelijk overlappen met personen die we eveneens meerekenen in de saldi naar migratiemotief hierboven.[17]

Bevolkingsprognoses en gematigde groei

Volgens de laatste kernbevolkingsprognose van het CBS heeft Nederland op 1 januari 2050 een bevolking van 19.637 miljoen personen.[18] Daarnaast voorspelt de kernprognose voor 2025-2049 gemiddeld een migratiesaldo van 66.359 personen, waarbij het migratiesaldo volgens de prognose vanaf 2032 onder 68 duizend personen valt (de bovengrens in het scenario gematigde groei van de SDO2050). Hiermee is de lange termijn kernprognose van het CBS in lijn met het scenario van gematigde groei, hoewel het migratiesaldo volgens de laatste kernprognose de komende jaren nog buiten de jaarlijks geadviseerde bandbreedte blijft.

Tegelijkertijd gaan prognoses gepaard met een grote onzekerheid, doordat vooral het migratiesaldo zich moeilijk laat voorspellen. De SDO2050 benadrukt daarbij dat de foutmarges tussen raming en realisatie van de bevolkingsomvang en het migratiesaldo aanzienlijk zijn gebleken in het verleden, in het bijzonder hoe verder men weg staat van het geraamde jaar. Om een beeld te geven van het onzekerheidsmarge rond de bevolkingsomvang in 2050: op basis van de meest recente prognoses is er een kans van 95% dat de toekomstige bevolkingsomvang in 2050 zich bevindt in de range van 17.841.835- 21.547.922 personen.

[16] StatLine - Immi- en emigratie; geslacht, leeftijd, nationaliteit, regio
[17] Het dashboard migratiemotieven kijkt naar nationaliteit bij aanvang van migratie. De Statline migratiesaldi naar nationaliteit, waar het saldo voor Nederlanders op gebaseerd is, kijkt naar nationaliteit op peilmoment. Dat maakt dat in het saldo voor Nederlanders ook genaturaliseerden meegerekend kunnen worden die al in de andere motieven worden geteld.
[18] StatLine - Prognose bevolking; kerncijfers 2025-2070